

Stratégia ustáleného rozvoja

Spoločnosť musí nastúpiť cestu ekologicky stabilného, trvale únosného a udržateľného rozvoja. Toto bola hlavná myšlienka konferencie „Strategie setrvalého rozvoje“, ktorú usporiadala v Prahe 31. januára až 2. februára 1990 Ekologická sekcia Čs. biologickej spoločnosti pri ČSAV.

Na počiatočnom plenárnom zasadnutí odznelo niekoľko podnetov, napr. či doháňať konzumný spôsob života vyspelých krajín, alebo už rovno ísť inou cestou (Ing. Stoklasa). Zdôrazňoval sa význam novej hodnotovej orientácie ľudí a otázka, do akej miery je spoločnosť schopná spravovať samu seba (Ing. Vavroušek). Sloboda sa často zamieňa so slobodnou spotrebou materiálnych statkov.

Druhý deň konferencie bol venovaný rokovaniu siedmich pracovných skupín: stav, príčiny a dôsledky; účasť verejnosti pri prechode na ustálený rozvoj; ekologická etika; zákony a inštitúcie; štruktúra ekonomiky a ekonomické mechanizmy; hodnotenie ekologických dôsledkov; ľudia a krajina; technológie.

Posledný deň sa prerokovali závery z pracovných skupín. Zdôraznila sa potreba posunu hodnôt smerom k hodnotám duchovným, potreba úcty k životu a prírode vôbec, vedomie ohraničenosti ľudského poznania. Kríza prostredia zodpovedá hlbokej kríze mravnej, ktorú sprevádza strata občianskej zodpovednosti, zlyhanie vedy a kultúry, odlúčenie od nosných tradícií. Civilizácia sa v konečnom dôsledku obracia proti človeku. Pole ovládla pseudoetika moci, nadvlády, mani-

pulácie. Treba prekonať účelové po-nímanie sveta, uznať prírodu za svojbytnú hodnotu, od modelu vlády nad ňou prejsť k modelu starostlivosti o ňu a k tvorivej práci v súlade s ňou. Cestu dopredu neurčuje technokracia a ani tržná ekonomika nie je samospasiteľná.

Objavila sa požiadavka zakotviť do novej federálnej ústavy princíp ustáleného rozvoja životného prostredia aj povinnosť chrániť ho a starať sa oň. Zdôraznila sa úloha územného plánovania pri koncepcionom riešení územia a povinnosť informovať verejnosť o pripravovaných investičných záme-

roch. Navrhuje sa, aby správy národných parkov a chránených území, ktoré sú v súčasnosti odbornými orgánmi, prevzali na svojich územiach aj funkcie štátnej správy či už veľku (v prípade národných parkov), alebo čiastočne (v prípade chránených území).

Hodnotenie investícií by malo byť ich súčasťou od počiatku. Rezorty by si mali uvedomovať, že reprezentujú celospoločenský záujem. Verejnosť by mala mať právo o nich rokovať a mala by ich spre-vádzať dlhodobá záruka.

Igor Thurzo

Plánovanie v Strednej Európe — v Dunajskom regióne

V dňoch 28. a 29. 9. 1990 sa v Bratislave uskutočnila konferencia so zahraničnou účasťou „Plánovanie v Strednej Európe — v Dunajskom regióne“, ktorú organizačne pripravili Spolok architektov Slovenska, Slovenský zväz stavebných inžinierov a Bundes-Ingenieur Kammer Wien v spolupráci s ďalšími organizáciami a NV hl. mesta Slovenska Bratislavy. Podujatie nadväzovalo na prvé úspešné rozhovory o plánovaní v regióne Dunaj—Stredná Európa v máji 1990 vo Viedni.

Ťažiskovou témou medzinárodnej konferencie bolo postavenie Dunajského regiónu v stredoeurópskom priestore a problematika jeho napojenia na významné ekologicky silné európske regióny. Zdôrazňovalo sa, že v dôsledku prirodzenej priestorovej integrácie systémov osídlenia (neobmedzovanej politicko-

-správnymi hranicami) môžu vzniknúť nové funkčno-priestorové kvality v rozvoji systémov osídlenia jednotlivých krajín pri zachovaní ekologickej stability a humánnej optimálnosti.

Okrem referátov týkajúcich sa urbanizačných problémov v podunajskej oblasti stredoeurópskeho priestoru odzneli aj príspevky, ktoré sa zaoberali špecifickými otázkami, napr. koncepciou rozvoja vysokorýchlostných tratí v ČSFR a ich prepojením na európsku železničnú sieť, ďalej vodohospodárskymi otázkami v Dunajskom regióne, vzťahmi územia Moravy a Dyje v Podyjí, ako aj problematikou navrhovaného trilaterálneho medzinárodného parku Podunajsko.

Ďalší priestor bol venovaný programom rozvoja Bratislavy ako dôležitého prvku podunajskej sídelnej